

Κείμενο 1

Το πλαίσιο μιας σχέσης

Το παρακάτω κείμενο αποτελεί απόσπασμα άρθρου του Δημήτρη Μπούκουρα, αναρτημένο στην Ιστοσελίδα www.dimitrismpoukouras.gr/themata-psychologias/... (Διασκευή)

Πολλοί από τους ψυχολόγους πιστεύουν ότι η ερωτική υπόθεση ή ο δεσμός του ζευγαριού, αν θέλετε, ήταν αφορμή για τη δημιουργία της θεμελιώδους μονάδας για τον άνθρωπο στην προσπάθειά του για εξέλιξη. Η μελέτη της ανθρώπινης Ιστορίας και οι ανθρωπολογικές έρευνες φανερώνουν ότι η «ένωση» του άντρα και της γυναίκας ικανοποιεί βαθιά ριζωμένες ψυχολογικές ανάγκες του ανθρώπου, όπως η ανάγκη για στοργή, οικειότητα, αναγνώριση και εμπιστοσύνη, έτσι ώστε η σχέση αυτή να συστήνει την γερή μονάδα ή πυρήνα της ομάδας που λέγεται κοινωνία.

Ωστόσο, η ανάγκη για έναν δεσμό, για μια συνένωση ενδεχομένως, κρύβει μιαν άλλη βαθύτερη ανάγκη, που αποκαλύπτεται μόνον όταν, γνωρίζοντας τον σύντροφο στις σημαντικές και αληθινές διαστάσεις του, μπορούν οι άνθρωποι να νιώσουν το συναίσθημα της αγάπης, να εξερευνήσουν τις δυνατότητες του εαυτού τους και του άλλου και να δώσουν τη μάχη κατά της αποξένωσης και της αλλοτρίωσης που σημαδεύει την εποχή μας. Μόνο μέσα από την τελική δέσμευση του εαυτού τους σε μια σχέση τα άτομα μπορούν πραγματικά να γυμνάσουν τον εαυτό τους και την ικανότητά τους να αναπτυχθούν και να ωριμάσουν.

Βεβαίως, μια σχέση ερωτική – συναισθηματική δεν εξελίσσεται πάντα ομαλά. Δεν μπορούμε να παραβλέψουμε πως σε μια σχέση ουσιαστικά προσπαθούν να «συμβιώσουν» δυο διαφορετικές προσωπικότητες, πράγμα που σημαίνει ότι, κάποια στιγμή ή κάποιες στιγμές, οι διαφορές τους θα βγουν στην επιφάνεια και η σύγκρουση μπορεί να είναι το πιθανότερο ενδεχόμενο. Τα προσωπικά βιώματα, ο χώρος και ο τόπος ανάπτυξης του καθενός, το μορφωτικό του επίπεδο, είναι μερικά από τα στοιχεία που χαρακτηρίζουν τον τρόπο συμπεριφοράς του κάθε συντρόφου. Η αλληλεπίδραση, όμως, των δύο προσωπικοτήτων στον δεσμό τους μπορεί είτε να οδηγήσει σε μια τελική ωρίμανση και να εγκαταστήσει ένα στέρεο status σχέσης είτε να οδηγήσει στην τελική απομάκρυνση και συνεπώς να προκαλέσει τη διάλυση της σχέσης αυτής.

Τέλος, πρέπει να επισημάνουμε πως κάθε ανταλλαγή επικοινωνίας διαδραματίζεται μέσα σ' ένα δίχτυ περιστάσεων που προσδιορίζει τη σημασία αυτού που κάθε φορά λέγεται π.χ. ένα σχόλιο μέσα σε διαφορετικά πλαίσια μπορεί στη μια περίπτωση να φανεί σκληρό και στην άλλη να πάρει τη μορφή αστείου. Ένα μεγάλο μέρος της ζωής και της σχέσης του ζευγαριού απαρτίζεται από μικροπράγματα ή κοινά μικροζητήματα. Αν σ' αυτό το επίπεδο των ζητημάτων ρουτίνας δεν τα

βγάζουμε πέρα με τον σύντροφό μας, τότε η σχέση προχωράει σε δύσκολες καταστάσεις. Πολλές διαφωνίες ή παρεξηγήσεις μπορούν να παραμεριστούν αν προσέξει κάποιος/κάποια το πλαίσιο επικοινωνίας και ευαισθητοποιηθεί στις συνθήκες κάτω από τις οποίες προσπαθεί να επικοινωνήσει.

Μερικές φορές το πλαίσιο είναι φανερό, ενώ άλλες φορές το πραγματικό πλαίσιο μπορεί να γίνει φανερό μόνο αν διαβάσει κάποιος μη λεκτικά σήματα. Τα περισσότερα άτομα αγνοούν τελείως το επικοινωνιακό πλαίσιο, όταν μιλάνε σε ανθρώπους και ιδιαίτερα στον σύντροφό τους. Έτσι, διορθώνοντας ή εγκαταλείποντας αυτή τη συνήθεια, ανοίγουμε σίγουρα τον δρόμο για μια ουσιαστική επικοινωνία που βοηθάει απόλυτα τη σχέση δύο συντρόφων.

Κείμενο 2

Υπόγειο Τρένο

Το ποίημα ανήκει στον ποιητή Τίτο Πατρίκιο από το έργο «Παρίσι, Μάης 1960, ΘΑΛΑΣΣΑ ΕΠΑΓΓΕΛΙΑΣ», Δεύτερη έκδοση, Αθήνα: Εκδόσεις Θεμέλιο, 1985, σ. 23

Κι έπειτα τα χρόνια θα περάσουν
όγκοι βουνών και πέτρας θα παρεμβληθούν
θα ξεχαστούνε όλα
όπως ξεχνιέται το καθημερινό φαΐ
που μας κρατάει ορθούς.
Όλα, έξω από κείνη τη στιγμή
που μέσα στο συνωστισμό του υπόγειου τρένου
κρατήθηκες στο μπράτσο μου.

ΘΕΜΑΤΑ

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1° υποερώτημα (μονάδες 10)

Σε 50-60 λέξεις να αποδώσεις τους λόγους για τους οποίους, σύμφωνα με τον συντάκτη του κειμένου 1, οι άνθρωποι επιθυμούν να συνυπάρχουν.

Μονάδες 10

2° υποερώτημα (μονάδες 10)

Να περιγράψεις τον τρόπο με τον οποίο στο Κείμενο 1 γίνεται, γλωσσικά και νοηματικά, η μετάβαση από την πρώτη στη δεύτερη παράγραφο.

Μονάδες 10

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Στην τρίτη παράγραφο του Κειμένου 1 να βρεις τις ρηματικές διατυπώσεις, οι οποίες σε τρία σημεία δηλώνουν βεβαιότητα και σε δύο σημεία δηλώνουν πιθανότητα. Να εντοπίσεις και να καταγράψεις τις διατυπώσεις αυτές (μονάδες 10) και να δικαιολογήσεις την επιλογή τους με κριτήριο το νόημα των προτάσεων ή περιόδων λόγου στις οποίες βρίσκονται (μονάδες 5).

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Ποια σκηνή φαίνεται ότι έχει εντυπωθεί ανεξίτηλα στην ψυχή και τη μνήμη του ποιητικού υποκειμένου στο Κείμενο 2 και γιατί (μονάδες 10); Πιστεύεις ότι στη ζωή τέτοιες στιγμές πρέπει να μένουν στη μνήμη μας και για ποιους λόγους (μονάδες 5); Να αναπτύξεις την ερμηνεία σου σε 100-150 λέξεις.

Μονάδες 15